

БЕЛАРУСКАЯ СЛЯНСКАЯ ГАЗЕТА

Няхай жыве Беларускі Народ!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ЗАВАЛЬНАЯ 6. (Wilno, Zawalna 6.).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сялянта.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

СЛЯНА

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:

на адзін месец — 1 зал., на 3 месцы — 2 зал.,
на 6 месцы — 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражай.

Аплаты надрукаванага залежыць ад рэдакцыі
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТОУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

ГАНГРЭНА.

Няраз ужомы ўсаілі аб фальшных беларускіх апекунох, цяпер, вяртаемся да гэтае справы, каб бараніць беларускі адраджэнскі рух ад усяго благога. Справа пас. Ваявудзкага выказала, што на ён адзін вёў згубную для нас працу, а што яму памагалі іншыя.

Перадусім трэба зацеміць, што маршалкоўскі суд, які адбыўся над п. Ваявудзкім і быў зроблены Палікамі, на меў формы карнага суду, гэта — суд чэсьці, а дзеля таго некаторыя польскія газеты, ды нават і беларускія апраўдалі пасла Ваявудзкага. І праўда, тут гэтак справа пастаўлена, што як каму: каму і надта добра, а каму дык вельмі дрэнна тое, што тварыў п. Ваявудзкі. Мы, Беларусы, належым да апошніх, а знача ўсе чыны п. Ваявудзкага, якія былі кіраваны выключне праці нас — нам вельмі балючыя.

Глянем яшчэ раз на прысуд і матывы прысуду ў справе Ваявудзкага, каб лягчэй было адцеміць тыя чыны, якія нанеслы Беларусам глыбокія раны.

Суд установіў, што п. Ваявудзкі, аж да студзеня 1924 г. быў для беларускіх спраў даверанай асобай II аддзелу генэральнага штабу ў нацыянальным рэфэраце. Чаміж іншым даваў інфармацыі аб палітыцы Беларускага Пасольскага Клюбу ў Сойме і аб некаторых беларускіх паслох. Атрымоўваў з рэфэрата гроши чэскімі каронамі і выдаваў распіскі, якія падпісваў фальшым прозывішчам. Суд установіў, што п. Ваявудзкі выдаваў гэтых гроши на ўтрыманье сваіх інфарматараў і на палітычную работу крэсавага гуртка польскай партыі „Вызваленьне“.

Некаторыя з даносаў п. Ваявудзкага змяшчаюць увагі, якія інфармуюць урад аб сакрэтных спраўах Беларускага Пасольскага Клюбу. І, як сцверджана съведкамі, насол Ваявудзкі даваў харектарыстыку аб п. Барану і Якавіку, з якіх, першы папаў за краты, а другі за межы Польшчы.

Цяпер ужо ясна, што п. Ваявудзкі будучы платным агентам вайсковай дэфэнзывы, выдаючы сакрэты Беларускага Пас. Кл., робячы даносы на беларускіх паслоў, гэтым самым вёў працу праці беларускага адраджэння.

З усяе афэры Ваявудзкага, асабліва цікаваць нас два пытанні: якім спосабам даведаўся Ваявудзкі аб сакрэтных спраўах Бел. Пас. Клюбу і чаму гэта яго бароніць п. Луцкевіч.

Перадусім ясна, што п. Ваявудзкі, хоць і дэфэнзыўшчык, але сам усюды на лез, дык разумеецца, што сярод Беларускага Пасольскага Клюбу меў інфарматара.

Ці гэты інфарматар несвядома, прос-

Карэспандэнцыя з Радавай Беларусі.

(Працяг).

Што тычыць разьвіця кооперацыі на Беларусі, дык у гэтым кірунку асягнуты важкія рэзультаты. Коопаратыўны рух на Беларусі яшчэ малады: — спажывецкая кооперацыя пачала развівацца з 1917 і вяскова-гаспадарчая з 1920 г. За гэтыя некалькі гадоў коопаратыўны рух гэтак пашырӯйся, што пад канчатак 1925 г. было ўжо аўяднана ў спажывецкай кооперацыі 25,6 проц. усяго насялення і ў вяскова-гаспадарчай — 18 проц. усіх сялянскіх гаспадарак.

З галіны вяскова-гаспадарчай кооперацыі найболей пашырана крэдитная кооперацыя, што паказвае на патрэбнасць сялянскага гаспадаркі ў крэдитнай дапамозе.

У Радавай Беларусі значна развіта кустарная прамысловасць. Усяго налічваецца 44.892 кустароў і рамеслянікаў (у два з паловаю разы болей як работнікаў, занятых у фабрычна-заводскіх прадпрыемствах). У сучасніці арганізавана 140 працоўных дружынаў кустарнай вытворчасці, якія маюць пакуль-што толькі 1320 сябраў. Але-ж бязсумліўна, што гэты род працоўнага аўяднання будзе з часам пашырацца і павялічвацца, дзеля таго, што кустарная прамысловасць, пры сучасных эканамічных умовах, мае ўсе магчымасці на існаванье і разьвіццё.

Уесь фінансавы план Радавай Беларусі распадаецца на тры часткі: саюзны бюджет, рэспубліканскі і мясцовы. Усяго за 1923/24 г. па-

вінна было паступіць у дзяржаўную касу па ўсім часткам бюджету 49.660 тысяч руб. Паступіла: 48.886 тысяч руб. План выпадаўся па частцы прыходу на 98,4 проц. Уесь прыход па часткам бюджету, у працэнтных адносінах раскладаецца гэтакім парадкам: па саюзnamу 35,8 проц., па рэспубліканскому 20,2 проц. і па мясцоваму, куды уваходзіць утрыманье народнай асьветы. лякарская і вэтэрынарная дапамога, палепшаныне вясковой гаспадаркі, утрыманье паліціі, праўных ворганоў, шляхай камунікацыі і інш. — усяго на ўсяго — 44 проц. Гэтак нераўнамерна раскладаюцца народныя сродкі.

Галоўныя крыніцы даходаў усяго бюджету Радавай Беларусі — беспасярэднія і ўкосныя падаткі; яны складаюць 78 проц. усяго бюджету. Падатковыя даходы з дзяржаўным крэдитам складаюць 22 проц. Па саюзному бюджету даход ад падаткаў выносіць 88 проц. і па рэспубліканскому — 61,1 проц.

У сваёй расходнай частцы бюджет Рад. Беларусі прадстаўляе наступныя страшэнныя абразы: усяго на ўтрыманье агульнасаюзных установаў ідзе 14.172 тыс. руб., што складае 52,3 проц. усіх выдаткаў адзінага дзяржаўнага бюджету Рад. Беларусі. Ненармальнасць гэтага палажэння відавочна. Асабліва, калі ўзяць пад увагу што 81 проц. усіх выдаткаў па агульна-саюзному бюджету ідзе на агульна-саюзныя патрэбы, нічога супольнага ня маючы з напра-

та па свойму прастацтву, адчыніў доступ да беларускіх сэкрэтных спраў, ці гэты інфарматар перадаваў аб сэкрэтах Бел. Пас. Кл. трэцій даверанай асобе, можа н'ат Беларусу, якая ўжо сама мела лучнасць з Ваявудзкім, гадаць цяжка, бо безпасярэдніх даных ня маєм. Але затое ёсьць пасярэднія даныя.

Вось п. Антоні Луцкевіч у сваёй прэсе, яшчэ перад раскрыццём дэфэнзыўнай ролі Ваявудзкага ў беларускім руху, бараніў яго і пісаў, што ягоны кірунак ідзе разам з Ваявудзкім. Вось гэты факт дае пэўнае сігнальнае на спраvu, бо мы ведаем, што даносіць можа толькі давераная асоба, толькі тая асоба, якая ўдае прыяцеля і такім чынам даведваецца аб сэкрэтных спраўах. Можна было-б думаць, што гэтая прыяцельніцтва трималася толькі дзякуючы наведанью аднай стараны аб юдашоўстве другой, і як толькі прышла першая вестка аб дэфэнзыўнай ролі Ваявудзкага ў беларускім руху, адна пічырая беларуская старана адразу зразумела свой блуд і выраклася напрошанага прыяцеля. Але факты гавораць іначай. П. Антоні Луцкевіч не чакаючы пастановы маршалкоўскага суду, у сваёй газэце пачаў бяліць Ваявудзкага. Дык бачым, што прыяцельніцтва меж гэтымі двумя асобамі апіралася не на наўніка Луцкевіча, а на поўнай съведамасці той бруднай работы, якую вёў Ваявудзкі. Як адзін, так і другі прыяцель цяпер на волі, а тыя што выконвалі сэкрэтныя пастановы — ўжо за кратамі...

Дык вось, са ўсяго гэтага бачым, што той, хто найболей распінаўся за Беларускі Народ, — за чэскія кароны, цераз пасярэдніцтва дэфэнзыўшчыка Ваявудзкага, прадставіў інтэрэсы гэтага народу вайсковай дэфэнзыве. Канчаючы аб гэтым, хочам прайсці на новы пункт працы Ваявудзкага і заглянуць у той асяродак, які называўся „Вызваленьне“. Мы, Беларусы, добра памятаем, як у часе выбараў, шчодра съпалі абыянкі польскай партыі, а сярод іх, ці не найболей радыкальнае лявіцовае „Вызваленьне“ і што-ж мы бачым? Сёння мы бачым, што ўсе тыя абыянкі рабіліся толькі дзеля таго, каб адурманіць нас, каб пазбавішы нас прадстаўніцтва, ужо бяз ніякіх перашкод скасаваць нашае юрыдычнае існаванье і выкарыстоўваць эканамічна... І ўсё гэта рабілася за дзяржаўныя гроши... Дык ці-ж не памылка было тое, што частка сялянства аддало свае галасы гэтаму „Вызваленьню“ і выбрала дэфэнзыўшчыка бараніць нашы інтэрэсы. На памылках мінуўшчыны чалавек вучыцца, а дзеля гэтага самага прымем гэта горача да сэрца, каб мець на прыкмете ў будучыне, каб мець на прыкмете на толькі польскіх ваўкоў у авечай шкуры, але-ж і сваіх авечак, якія папалі на „спажыву“ гэтым ваўкам, а цяпер хвальць гэтых ваўкоў і бароніць іхняга гонару.

Піліп Нікель.

* * *

Росткі, ростачкі,
вы, мае ляпстачкі,
мо' захуценька вы праглянулі,
неяк страшна мне — каб ня звяянулі.
Абтуліў я вас машком цёпленькім,
машком цёпленькім назывіраным тут
на лугах, лясох, стрэхах вёсачкаў...
на аздобу ўсё маіх ростачкаў,
маіх ростачкаў і ляпстачкаў.
Мо' загляне хто, дзе вы схованы
і пакажа вам косы сонейка;
пакланецяся яму нізенька,
мае ростачкі і ляпстачкі...
А як стопча вас, мае кволенкі,
мае ростачкі і ляпстачкі,
прыпаецяся сваім коранькам,
сваім коранькам у зямелькі глуб,
у зямелькі глуб моцна-моцненъка...
Мо' з карэнъчыка адрасъцца дуб.

Фр. Грышкевіч.

ваю і рэгуляваньнем беларускай народнай гаспадаркі. І гэта ў той час, калі за адсутнасцю сродкаў урад Рад. Беларусі ня робіць ніякіх спробаў да направы зынішчанай вайною мясцовай гаспадаркі, памяньшае школьннае будаўніцтва, якое і бяз гэтага на Беларусі ў самым закінутым палажэнні — на адну тысячу жыхарства прыходзіцца ўсяго толькі 326 пісьменных, у той час, як, напрыклад, у самай Ресеi 434; непамерна паменшваюць колькасць раней паўстаўших дзіцячых садоў, хат-чытальні, бібліятэк, сярэдніх і ніжэйшых прафесіянальных школ і г. д. Непрапарцыйнальна вялікі ўздел Радавай Беларусі ў агульна-саюзным бюджете, пры цяжкім эканамічным палажэнні Краю, з вялікай лічбай безработных, змушаюць нават і беларускіх камуністычных стаць у апазыцыю да цэнтральнага „усесаюзнага“ ўраду, што мела месца, напр. на апопнай сесіі Усесаюзнага Цэнтральнага Камітэту.

Аб крытычных адносінах да бальшавіцкай „камуністычнай беларусізациі“ болей съядомых элементаў працоўнага народу і гаварыць не прыходзіцца, гэта агульна ведамы факт. Гурток сялянскай моладзі выдаваў на беларускай мове свой орган „Наша Слова“, у якім прыводзілася асноўная думка, што Беларусь павінна быць Вольнай і Незалежнай Рэспублікай у натуральных сваіх этнографічных межах, што ўлада павінна выходзіць з гушчи народа, павінна быць свабодна выбранай, а не прымусовай, антынароднай, што сялянства павінна арганізацца ў сваім сялянскім саюзе, каб адваяваць сабе лепшую пічасцілівую будучыню.

Сялянская Беларусь прабуджаеца да новага жыцця. Расце і пашыраеца актыўнасць і самадзейнасць усіх працоўных групаў жыхарства.

Бальшавіцкая дыктатура зьяўляеца найбольшай перашкодой на шляху да зыдаўшчынны гаспадарчага і культурнага адраджэння Беларусі. Гэта беларуская вёска зразумела і ступіла на шлях актыўнай барацьбы. А там — над свабодным съязгам гаспадарчай і палітычнай демакратыі заб'еца поўным ручаем новае, маладое жыццё, вольнай і аўяднай Беларусі, рэспублікі працоўнага народу.

(Канчатак).

Маленькі фэльетон.

У Беларускім Царстве.

Калі я ўвайшоў у вагон цягніка на станцыі Ваўкаўск, каб ехаць у Вільню, дык там ужо сядзела некалькі незнамых мне асобаў, сярод якіх асабліва выдзеляліся: адзін мужчына ў пэнсі і другі хлапец жыдоўскага тыпу. У гэтакіх выпадках агульнасць інтарэсаў неяк надта хутка збліжае да сябе людзей: незнамыя людзі хутка ўходзяць адзін да аднаго ў давернасці і часамі широка раскрываюць свае сэрцы і душы ды поўна выяўляюць іх пачуцьцё.

Я і мае падарожнікі, пэўна ня робім выняткаў з натуры гэтых прыродных законуў, бо не пасьпеў я на'г, як съслед, сагрэцца, як мой сусед запытаўся, гаворачы папольску: куды я еду і па што?

Нядоўга думаючы, каб задаваліць яго пытлівасць я адказаў, што еду ў Беларуское Царства.

— Як, — раскрыўшы свае вочы ширэй пэнсі, з найвялікшым зьдаўленнем, гукнуў ён, — дзе яно, якім парадкам і калі яно стварылася?

А трэба зацеміць, што ў майго суседа, які, як пасъля даведаўся, называўся Альбертам,

СЛОВА І ЧЫН.

Калі міністар Дабрудзкі разгаварыўся і сынам радыкальныя абяцанкі аб тым, што быццам скране з мёртвага пункту і вырашыць на карысць Беларусам школьннае пытанье, дык мы ўжо тагды як съслед зважылі яго слоўы на сваю вагу і зналі ім цану. Калі пры віленскай кураторыі арганізавалася камісія па справам школы нацыянальных меншасцяў і калі заклікаліся на яе паседжанье беларускія культурныя дзеячы, дык ужо тагды мы разумелі справу іменна гэтак як сёння можа канстатаваць фактам.

Мы разумелі, што салодкія слоўы п. мін. Дабрудзкага пускаюцца проста, як кажа прыказка, на вей вецер, а што гарачая і пасыпешная праца камісіі ў справах школы нацыянальных меншасцяў пры віленскай кураторыі кіруеца, ня дзеля направы школьнага пытанія на карысць Беларусам, а вышукваеца способ, каб дарэшты злыквідаваць беларускае школьніцтва ніжэйшае, ды каб налажыць сваю цяжкую руку на беларускія сярэднія школы.

Усе гэтыя пачынанні ў лучнасці з тым, што быццам ідзе нейкая праца пры кураторыі, дзе перакладаюцца на беларускую мову школьніцтва падручнікі для беларускіх школаў, ёсьць новы этап далейшай палёнізацыі Беларусаў не пазбайды і палітыкі, ці прасыцей кажучы, ігры ў палітыку.

Перавыбары ў Сойм і Сенат, калі датрымаецца і ня зломіцца канстытуцыя, што ў нас не навіна, не за гарамі. Ясна, што трэба неякія найсці спосаб і заагітаваць беларускае сялянства на свой бок. Дык вось, у гэтых мэтах і робіцца нейкі рух, які ня рухаеца, або стаіць на месцы, або паўзе ў адваротны бок — у асяродак паліянізацыі.

Калі гэтакім пухавымі, ветранымі абяцанкамі можна было заманіць у сваі сеткі беларускае сялянства ў 1922 годзе, калі яно $\frac{2}{3}$ сваіх галасоў аддало польскім партыям, як дэфэнзыўнаму „Вызваленію“ і павіністычнаму ППС-ам, дык цяпер, пасъля пяцігодавага дасыледу — гэтакія дозы новых „маральна-санацийных“ абяцанак нас не адурманіць і не заманіць, мы навучыліся „хапаць на ляту“ ня што іншое, а вартасць польскага ўраду, дзеялі гэтага съявірджае, што кожны, хоць ня чынны, а толькі на словах „учынак“ ці то польскага ўраду, ці то рэпрэзэнтатараў яго на мясцох, мае мэту спалінізацыі нас, замест дапамогі пашырэння і ўмацавання беларускай нацыянальной культуры. А дзеля гэтага самога, як ненармальны крок зьбівае са съежкі і заводзіць у балота, так і гэтакія ненармальнасці ўраду пашыраюць тую працу паміж уладай і беларускім народам, якія запачатковалася пры паўстанні дзяржавнага сужыцца двух братчіх народаў пад польской страхою.

Мы пераканаліся, што слова і чын польскай улады ня мае нічога супольнага і што, калі слова пускае ў паветра пусты гук, дык чын б'е мэтна па жывому беларускаму арганізму.

Усе вышэй пералічаныя ўвагі съявірджае наступным фактам: 24 г. сакавіка віленскі куратар п. Рыневіч выдаў загад, якім уводзіцца ў першыя тры клясы прыватных гімназій з выкладовай польскай мовай, — навучаньне польскай гісторыі ў польскай мове. Дык вось рэзультат усіх тых абяцанак, якія гэтак шчодра съпяў радыкальны міністар п. Добрудзкі.

Тамаш Пігонь.

З жыцця над Польшчай.

Змены выбарнага закону.

У соймавай канстытуцыйнай камісіі яшчэ ўсё шукаюць спосабу пазбавіцца няпольскага прадстаўніцтва ў Сойм і Сенат при новых выбараў. Ужо ў новай рэдакцыі пасол Гломбінскі запрапанаваў гэтакі артыкул „лічбу паслоў зменышыць да 300, а ў тым 250 па выбараў з акругоў, а 50 па дзяржаўнаму спіску“. Лічба сенатараў павінна быць $\frac{1}{4}$ часткай паслоў. Колькасць паслоў у мястовых акругах Варшавы, Кракова, Познані, Львова і Вільні астаетца бяз змены, у іншых акругах зменышыць у гэтакі спосаб, каб на кожнага пасла прыпадала 25 тысяч галасоў пры папярэдніх выбараў і 80 тысяч на кожнага сенатара. У пэўнай частцы Львоўскага ваяводзтва, а таксама на ўсім абршары Станіславоўскага, Тарнопольскага, Валынскага, Палескага, Наваградзкага ваяводзтваў выбары павінны адбывацца з падзелам на дзяве курсы: польскую і няпольскую, але гэты падзел павінны належаць ад Прэзыдэнта. Гэтая прапазыцыя будзе разглядацца на наступным паседжанні камісіі, а цяпер будуць агавораны соймавымі клубамі.

Пастановы Рады Міністраў.

7 г. сакавіка на паседжанні Рады Міністраў пастаноўлена зацьвердзіць праект змены распараджэння п. Прэзыдэнта ў справе Праўнай Рады і пастаноўлена стварыць праўнае бюро пры старшыні Рады Міністраў.

Рада Міністраў зацьвердзіла праект аб утварэнні дзяржаўнай самаўрадавай Рады, а таксама праект распараджэння п. Прэзыдэнта аб упрарадкованні юрыдычнага палажэння ўсходніх ваяводзтваў. Той праект выясняе, якія з даўнейшых уставаў і распараджэнняў маюць цяпер абавязковую моц.

Дык гэтакім чынам ізноў дзяржаўны польскі апарат да сваіх бязлікіх установаў дадуць яшчэ дзяве ўстановы: бюро і раду, але лік безработных за тыдзень ізноў павялічыўся на 646 асоб і дасягае лічбы ў Вільні да 5300 чалавек, а на тэрыторыі ўсей дзяржавы 212,948 асобаў.

Справа зъмяншэння цэнаў на цукер.

Рада Міністраў на паседжанні 7 г. сакавіка выслушалаўши роўнія прапазыцыі, рэфэраты і пастанавіла тae цаны на цукер, якія ўстаноўлена бяз ведама ўраду не зацьверджаць, а загадаць аж тром міністрам — скарбу, земляробства і гандлю і прымысловасці, каб яны ў паразумеванні паміж сабою выдлі распараджэнне паніціць цану цукру аж! на $2\frac{1}{2}$ гроши за кілі.

Урачыстае адчыненьне Фінансавай Рады.

15 дз. 20 г. сакавіка міністар скарбу мае адчыніць фінансавую раду, пры гэтых агаленіць экспозіцію сучаснай фінансавай сітуацыі і падасць на разгляд фінансавай рады праект новых падатковых установаў.

Забастоўка ў Лодзі.

У Лодзі распачалася забастоўка работнікаў мануфактурных фабрык, якія дамагаюцца павышэння заработкаў платы. Усе фабрыкі Лодзі і ўсе акругі спыніліся. Кіруюць забастоўкаю паслы Шчэркоўскі (PPS) і Вашкевіч (NPR), якія асабіста хадзілі па фабрыках і заклікалі работнікаў кідаць працу згодна пастановы фабричнага камітэту.

Выхадцішы з кішані нейкую карту стаў прыглядзіцца да яе, тыкаць пальцамі нечага шукаючы, а калі паднімі вочы, дык ізноў у напружанасці інерваў і ўсё пры непакінуўшым яго задзіўленыні, кажа:

— Нічога ня ведаю.. Для мяне, Беларускае Царства — цёмная, загадковая, фантастычная рэч... Нічога ня ведаю!...

Прызначца ня ведаю, што было-б і як я пану Альберту праліставіў-бы сутнасць Беларускага Царства, але-ж Гэрш, на тое ён і Жыд, забег мне наперад, ды ізноў запытаўся ў пана Альберта: — А пан ведаеш дзе — Жыдоўскае Царства?

— Гэта глупства, — кажа пан Альберт, — дык я дакладна ведаю, у Палестыне!...

Пры гэтых Гэрш ізноў засмыяляўся ды адказвае:

— Не, Палестына, гэта — ангельская калёнія, а жыдоўскае царства, гэтак сама, як і Беларускае — у сэрцы кожнага чалавека, прыналежнага да гэтых нацыянальнасцей!

— Разумеецца, — кажу ўжо я, што — гэтае Беларускае Царства, якое істнуюе ў душы, у сэрцы, у розуме і наагул ува ўсім арганізме кожнага Беларуса, мае свае, гэтак кожучы, вонкавыя праявы, а калі пан толькі хочаш, дык я, там, дзе мы апынімся, пакажу іх пану.

Ляжала на каленях польская газета, здаецца з гатунку „Dzieńika Wilenskiego“.

Сыціснуўшы плячыма, махнуўшы рукамі, пан Альберт уставіўшы на мяне свае лупатыя, але сълеваватыя вочы, здаецца так зъядзе мяне... Заўсёды бывае гэтак, што ў кароткабачнага чалавека вочы сядзяць неяк на выкаце, напрыклад у польскіх эндэкаў, якія широка глядзяць ды блізка бачаць...

— Ну, кажы дзе-ж гэта яно, Беларускае Царства?

У гэтых самы момант, жыдок, які называўся Гэршам, прыйшоў мне з дапамогай, бо зъяўніўшыся да пана Альберта, замест адказу замытаўся:

— Ці-ж пан ня ведаеш, дзе — Беларускае Царства?

Як яны выкручваюцца.

15 студзеня г. г. у памешканыні Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Парослах Беластоцкага павету была зроблена рэвізія, прычым паліцыя забрала кніжкі і п'ятакі Гуртка.

Дзеля таго, што Гурткі Інстытуту існујуць легальна і вядуць працу выключна культурную і гаспадарчую і не бяруць ніякага ўдзелу ў палітычнай працы, Галоўная Управа Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры з'яўрнулася да беластоцкага старасты з пратэстам процы гэтакага беззаконнага чыну. На гэты пратэст стараста паперкою ад 24 лютага г. г. за № 258/п. адказаў: Павядамляю, што рэвізія 15. I была зроблена не ў Гуртку ў Парослах, а ў памешканыні старшыні Гуртка А. Шумскай, пры гэтым, праўда, паліцыя забрала „do zbadania“ п'ятакі і кніжкі, якія ў тым памешканыні знаходзяліся.

Рэвізія мела асабісты характар, адносна асобы А. Шумскай.

Забраныя п'ятакі і кніжкі ўжо перагледжаны і будуць у найбліжэйшых днёх з'яўрнуты А. Шумскай.

Дык вось, як яны зрабіўши тое, чаго ня сълед рабіць, паслья выкручваюцца, але-ж факт рэвізіі ў Гуртку на-яве, бо каб рабілася рэвізія ў Шумскай, як у прыватнай асобы, дык нашто-ж забіраць п'ятакі і кніжкі Гуртка Інстытуту, якія ёй як прыватнай асобе не належалі, але якія знаходзяліся ў тым самым памешканыні дзеля таго, што там месціўся Гурток.

Вось бачым, як улады выкручваюцца з бясправных сваіх паступкаў.

Забастоўка ў Бельску і Белай.

Ува ўсіх мануфактурных фабрыках паставля забастоўка на ёканамічнай плошчы. Бастуе калія 8.600 работнікаў.

Крывавая забурэні ў Жыхліне.

У мястэчку Жыхліне, калія м. Кутна, Лодзкага ваяводства, як падаюць польскія газеты, на паліцыята Кубяка напаў нейкі Краска, у абароне сябе паліцыянт ужыў револьверу, прычым раніў Краску. Паслья гэтага сабраўся на тоўп людзей да 600 чалавек, які, быццам імкнуўся абязбройцам паліцыю, кідаючы каменьні. Толькі начальнік павятовай паліцыі з камандай прыбыўши на самаходзе ўстановіў спакой і парадак. 14 чалавек пры гэтым арыштавана і дадзелі арышты ідуць... Як бачым, дык і там у „Macierz“ нядобра, калі паўстаюць крывавыя забурэні!

Справы загранічнай пазыкі.

Палажэніе перагавораў аб вядлікай амэрыканскай пазыцы, якія вядзе віцэ-прэзэс Польскага Банку п. Млынарскі, прадстаўляюцца быццам гэтак: злучаная група амэрыканскіх фінансістаў прапануе Польшчу дзіве пазыкі, адну ў 50 мільёнаў далляраў на направу польскіх грошай, а другую таксама ў лічбе 50 мільёнаў далляраў на гаспадарчую направу, пры гэтым дамагаецца, каб іх прадстаўнік быў сябрам банкавага ўраду, а гэта ўжо гавора, што Амэрыка Польшчу не давярае. Таксама быццам прапанавалі пазыкі бэльгійскія і канадскія капіталісты, але толькі на будову новых чугуначных дарог.

Цягік трывожна бег, тросясь як трасца, але што раз дык бліжэй і бліжэй падбягаў да Вільні, да мэты мае падарожы. І вось, неiek раптам, быццам ад страху, цягнік здрэнгнуўся і стаў... Мы ўсе вышлі з вагону... Было мэрона, хоць здаецца, сонца, дапяўши свайго паўднёвага зэніту, як ня грэла, толькі ня ведаю, чаму гэта, не магло абагрэць съвету?

Як ведама дык усяму прыходзіць адпаведная пара... Есьць на съвеце гэтакія сілы, якія кіруюць ўсім і якія нам не падпрадкаваны. Ці падпрадкуюцца калі: вось пытаньне!...

І гэтак сабе гутарачы, прыйшлі мы ў тракцір, дзе, нядоўга думаючы, узяліся ўлівачы, кожны да свайго жывотнага царства, гарачую, салодкую, чырвоную гарбату. А сонейка, па бязмежавым прасторы кацілася ўніз. Хутка бяз стуку і груку, апанаваў ўсё ды ўсюды, пануры але ласкавы вечар. Тагды ўжо пан Альберт кажа мне: Дык вядзі і паказваі мне азнакі істраванья твойго Беларускага Царства?

Разам усе трое мы пашлі, а дзеля таго, што да гімназіі, ідучы ад вакзалу, было найбліжэй, дык я з'яўрнуўся туды. І на вядліке шчасце якраз добра трапіў, бо акурат, гэтым часам, адбываўся вучнёўская вечарына.

Сама салія нічога не гаварыла, але тоё, што там рабілася, дык съведчыла, што гэта есьць частка, як толькі духовая, але-ж і фі-

НАВІНЫ

— Дэлегацыя ў школьнага куратара. У сувязі з загадам віленскага куратара аб авязковым навучаньні ў прыватных іяпольскіх гімназіях у 1, 2 і 3 класе польскай гісторы ў польскай мове, мяшаная дэлегацыя з Беларусаў, Літвіноў і Жыдоў, у мэтах высьвяленія гэтасправы і запрэстэваньня з'явілася да віленскага школьнага куратара, які выслушашы дэлегатаў паабяцаў им ўводзіць свайго загаду ў жыццё, пакіраваць справу да міністра асьветы. Паглядзімо ці гэтак зробіць п. міністар, як абяцаў?...

— Пратэст Літвіноў. Віленскі Літоўскі Камітэт злажкі пану прэм'еру марш. Пілсудскому пратэст у справе высылкі з Польшчы літоўскага ксяндза Шымашыса.

— Нова-Вялейская фабрыка косаў. Перад вайною ў Новай Вялейцы існавала фабрыка косаў якая напрыклад у 1913 годзе вырабіла 1.056.497 штук косаў, якія славіліся сваю прыгоднасцю, а цераз гэта канкуравалі з замежнымі фабрыкамі і пакрываў патрэбы Літвы і Беларусі. Вайна гэтую фабрыку зьнішчыла, дык цяпер косы трэба купляць у Аўстрыі. Дык вось памятуючы некалішнюю вядлікость фабрыкі тыя работнікі, якія ёсьць дагэтуль, паднялі гэтасправу на нова, каб адбудаваць фабрыку.

— Начальнік нац. аддзелу ў Вільні. Начальнік нац. аддзелу пры міністэрстве ўнутр. спраў п. Сухэнек-Сухоцкі прыехаў у Вільню, каб лепші вазнаёміцца з тутэйшымі ўмовамі працы ў нацыянальных справах. Пабыўши не-калькі дзён выедзе ў Варшаву, дык нам навучаным папярэднімі візытамі, здаецца што і п. Сухэнек-Сухоцкі нешта неўдае „падарыць“.

— Присуд за Вітаса. Віленскі Акружны Суд асуздзіў на 2 тыдні арышту або на 500 зл. штрафу на нейкага Буйко за зъмяшчэніе артыкуку ў часопісе „Праца“, якім абраўшы быўшага прэм'ера-міністра Вітаса, таго самага Вітаса, з якім у траўні лет. году на вуліцах Варшавы была праліта жаўнерская кроў.

— Канфіската. № 6, двухтуднівіка „Народны Звон“ па загаду камісара ўраду на м. Вільню канфіскаваны, за артыкулы: „Шанхай“ і „Фантазія“.

— Беларуская лекцыя. Чарговая лекцыя аб будаўніцтве адбудзеца ў паддзялению 13 г. сакавіка ў памешканыні Бел. Ін. Г. і К. а б гада. вечара. Лекцыю як ўжо паведамлялася будзе чытаць інж. Дубейкоўскі.

— Забастоўка ў Вільні. Паміма пасярэдніцтва Інспэктара Працы, забастоўка шавецкіх чаліднікаў і работнікаў шклянае гуты, якія паўсталі дзеля таго, што іх было ўзята пад увагу жаданы работнікаў аб павышэнні платы, трывае далей. Праца даўшы павысіць платы на хочуць.

— Застой у прымысловасці. У Вільні, дзіве вядлікі лесапілкі спынілі сваю працу. Абедзье яны сталі дзеля вельмі цяжкіх коньюктур (умоваў) у дрэўным гандлі і прымысловасці. У сувязі з гэтым лічба безработных ізноў павялічылася.

Дык кожны, хто ўмее чытаць, спяшайся выпісаць сваю газету „Сялянскую Ніву“.

Што дзеецца ў съвеце?

Трасеньне зямлі ў Японіі.

У Японіі ізноў было трасеньне зямлі, якое зрабіла вялікія матэр'яльныя шкоды і мно-га пагубіла людзей.

Паводле словаў уцякачоў з места Ніноямы, усе дамы ў tym месце паваліліся ад першага трасеньня, забіваючы людзей. Амаль што ўсі месцы выбух пажар. Цераз 30 мінут другое трасеньне дапоўніла зънішчэніе. Ратунковая дапамога немагчыма. Згодна з урадавымі дадзенымі чолькасць забітых выносіць 4.774 чалавекі.

Мост цераз Атлянтык.

Амэрыканскі інжынер апрацаўваў праект мосту цераз Атлянтыкі акіян, якім можна бы ўстанавіць камунікацыю калеяй і самаходамі Амэрыкі з Эўропай. Мост меў бы працяг 3.100 кіламетраў, якія можна было бы пераехаць за 40 гадзін. Калі-б і праўда пастроіць, дык трэба 18 гадоў працы.

Падзеі ў Кітаі.

У Шанхаю носяцца чуткі, што нібы ген. Чан-Суан-Чанг згаварыўся з павадырамі кантонскай арміі аб заняцьці без апору Шанхаю паўднёвым войскам.

Кантонцы пад Шанхаі.

Па апошніх вестках кантонскія войскі падышлі бліжэй да Шанхаю і занялі правінцыі Нган-Гвеi, Ву-Гу, у якой знаходзяцца апошняя станцыя лініі Шанхай і Нган-Кіа.

Умацаванье Петраграду.

Паводле вестак з Рыгі савецкая ўлада горча ўзялася за ўкрапленыне Петраграду; на фортах у ваколіцы яго 12-цалёвые гарматы пе-раменены на 14-цалёвые. Урадавыя колы тлумачаць гэтасправу тым, што Петраград мае слабы флот для сваёй абароны.

Польска-Ангельская адносіны.

Паводле паведамленія варшаўскага карэспандэнта савецкай газеты „Ізвестія“, ангельская палітычныя колы маюць нібы ўжо шырокую праграму будучай ангельскай палітыкі ў адносінах да Польшчы, Нямеччыны, Літвы і Украіны.

Піша гэты карэспандэнт, што Польшча і Нямеччына робяць дагавор, які Англія гварантуе. Галоўныя пункты гэтага дагавору ёсьць гэткія:

1) Польшча адракаеца Данцигскага калідору і згаджаеца зъяніць сваю граніцу на Горным Сылёнскому на карысць Нямеччыны.

2) Польшча атрымае вольную руку ў адносінах да Літвы.

3) Польшчы признаеца права суверэннасці (зъверненасці) над Украінай, паложанай на правым берагам Дняпра і Адэсай.

4) Левабережная Украіна разам з ашпарами Данецкім будуць знаходзіцца пад пратэктаратам Польшчы і Нямеччыны.

5) Нямеччына прыракае Польшчу помач, калі-б гэткая была патрэбна, процы Рад. Расей.

Паводле вестак гэтага карэспандэнта плян такі згаджаеца з паглядам палітычных колаў, якія білзка стаяць да ўраду Пілсудскага.

дзе б'еца Беларускае Сэрца, з якога кроў — съядомасць льлецца па ўсім часткам Беларускага Царства. Пойдзем у Інстытут..

Прыгожая салія Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры, удэкаранаваная карцінамі трох беларускіх вядлікіх пісьменнікаў і на-крых перакінутымі цераз усю салю калія столі з бела-чырвона-белымі істужкамі нацыянальна-гаспадарчага съязгу, у запраўдніці, мела вядлікі і чароўны выгляд, а з левага яе кутка пад акампанемент фортэпіяно, ліліся харавыя зыкі песьні:

„Дзе мовы нашай чутны гукі...“

.... Там — Беларусь...

Пан Альберт скапіўши ў ахапку пальто і шапку даў уцёку, а жыдок Гэрш, павярнуўся да мяне і кажа: — Цяпер, дык я ўжо зразумеў ўсё...

Няхай жыве Беларускі Народ!

Скарба.

Усіх падлічыкаў просім прыслучаць належныя за газету грошы.

Памяці Паўлы Сапуна.

Секрэтар Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў в. Цяцерках, Едзкай воласці, Браслаўскага павету, памер 24.П с.г. пражыўшы 21 год.

Нябожчык ад малых гадоў падаваў вялікія надзеі, быў надта здольны да навукі, але матэр'яльныя абставіны не пазволілі далей яму вучыцца. Як толькі падрос, адразу хапіўся да працы на роднай ніве, шыручи між сялян беларускую съядомасць. Гэты нязвычайні хлапец аж да апошніх хвілін працаваў інтэнсіўна для беларускай культуры; сколькі сам набыў веды ён не захаваў у сабе, але дзяліўся гэтай ведай з сваімі вяскоўцамі. Яго ніколі не ўбачылі каб ён брадзіў з іншай моладзьдзю па чужых вёсках, ды піў гарэлку, ці драўся; гэта гэта ня было.

Яго летам дзе-небудзь у вёсцы на бэльках заўсёды ўбачым акружанага мужчынамі, кабетамі і дзяцьмі чытаючы газеты або кніжкі беларускія, а таксама і зімой, дзе граючы мужчыны ў карты, ён і туды пойдзе, як місіянэр і сваю работу робіць. Адзначаўся нязвычайнай дабратой харектару, як адзін з найлепшых з паміж моладзі цяцерскай. Пражыў мала, а перадумай і перасыні шмат аб лепшай долі сваіх гаротных сярмяжнікаў. Ен жыў мала, але зрабіў шмат.

Дык будзь-жа прыкладам для нашай моладзі, каб яна з гэтакім запалам працавала на карысць сваіго народу, як Ты працаваў аж пакуль ня лёг у дамавіну так без пары, пакідаючы шмат працы на роднай ніве.

Мы астаёмся ў вялікім жалю і засмучэні пазбаўлены свайго сябры і добрага працаўніка.

Дык сьпі Дарагі Сябра ў сваёй роднай земельцы, якую Ты так моцна кахаў і сні сны аб лепшай будучыні Сваій Роднай Старонкі.

Будзь Табе, Дарагі Сябра, лёгкая гэта наша земелька Беларуская.

Памяць аб Табе няхай доўга жыве ў сэрцах нашых сябrou і сялян!

Сябры Гуртка Б. І. Г. і К.
ў Цяцерках.

Алесь Гарун.

На сёняня прыпадаюць 40 угодкі нарадзінаў нашага беларускага песьніара Алесі Гаруна.

З аднаго боку радасць, а з другога сумахапляе нас пры ўспамінах аб ім, бо ня маём на роднай земельцы нават магілы гэтага дарагога нам чалавека. Цяжкая нядоля беларускага народу, якая ахапіла і сваю страшненнаю рукою душыць Беларусаў у працягу ўжо вось некалькі стагоддзяў, ня толькі косіць беларускія талякты ў самым росквіту сіл, але-ж яшчэ, да таго, раскідае іх косьці па чужых станках.

Гэтак было з Максімам Багдановічам, гэтак стала з Іванам Луцкевічам, гэтак ёсьць і з Алесім Гаруном, які пасыля турмы, сібірскае ссылкі нарэшце нашоў сабе, можа толькі часовае, месца адпачынку ў галіцкім Закапаным. Кажу можа, але-ж гэтае можа як мора—шырокое, глубокое і патаемнае!... Калі прыдзе тая пачасіўная гадзіна, каб дарагі астанкі нашых барацьбітаў і песьніараў захаваць на роднай земельцы?

Вось пытанье на якое цяжка адказаць, але-ж гэта павінна быць!

Дык вось у гэтыя 40 угодкі нарадзінаў Алесі Гаруна мы радуемся, што ў нас быў вялікі пасынок і што ёсьць па ім спадчына—яго творчасць і сумуем ад таго, што ня маём яго ў жыцці, ды што ня маём на Бацькаўшчыне нават яго дарагой магілы.

Адзін расейскі паэт, пасыячаючы свой верш расейскому народніку Чарнышэўскому сказаў, што—бедны мы, у нас няма свабоды і волі, але-ж ёсьць вялікая спадчына—непералічаны рад магілаў, тых людзей, якія паказалі нам шлях да здабыцьца гэтай свабоды. І мы таксама бедны, але-ж маючы рад дарагіх нам магілаў, хоць і раскіданых па ўсяму сьвету, паглядаем на сваю будучыну з радаснай надзеяй, якая, верымо, ператворыцца ў запраўднасць, калі будзем съедаваць запаведзім тых, хто спачывае ў гэтых магілах.

Ст. Ясны.

Сяляне і работнікі!

Прыслайце ахвяры на палітычных вязняў!

Вельмі шмат асоб ужо прайшло праз вастрогі, яшчэ больш дагэтуль сядзіць у вастрогох і невядома як шмат асоб можа яшчэ трафіць у вастрог за свае палітычныя і нацыянальныя ідэі.

Усе тыя, што цяпер на волі павінны помніць аб вязнях, наших братах або суседзях і памагаць ім матэр'яльна. «Сялянская Ніва», пачынаючы ад гэтага дня, адкрывае прыймо ахвяр на палітычных вязняў.

Усе прысланыя ахвяры будуць перадавацца палітычным вязням, а справа здавацца будзе друкавацца ў газэце. Дык кожны, каму дорага адраджэнне Беларускага Народу, каму дорагі змагары за беларускую нацыянальную ідэю, каму дорагі палітычныя вязні Беларусы, спяшайшыца прыслать у рэдакцыю хоць маленечкую ахвяру.

За Вашыя прысланыя грошы будуць вам удзячны палітычны вязні.

Грошы можна прыслыць на адрэс:
Wilno, Zawalna 6 m. 5. Рэдакцыя „Сялянскай Нівы“.

Да нас пішуць.

З жыцця mest. Клецка.

Жыццё нашага mest. Клецка, працякае неяк, ціха пудна, сонна. Гэта санлівасць, аднастайнасць у нашым жыцці, тлумачыцца тым, што да сёняняшняга дня, жыхары mest. Клецка, знаходзяцца ў цяжкім матэр'яльному становішчы. Духовай культурна-просветнай старанінай нашага жыцця, мала хто цікавіцца.

Нягледзячы на тое, што Беларусы ў Клецку скадаюць 2/3 часткі ўсяго жыхарства, працаў беларускага руху, нешта ня відаць. Гэтаму шкодзіць тое, што ў Клецку няма дзейнай культурнай, ці палітычнай ініцыятывы беларускай арганізацыі. Праўда, існуіць беларускай гімназія, але яна нешта мала зварачае ўвагу на культурную працу сярод жыхарства.

Вось чаму, беларускія вечарыны-спектаклі ў нас рэдка з'явішча. Усе жывыя, здольныя да працы беларускія культурныя сілы mest. Клецка, павінны з'явіцца на гэта сваю ўлагу і паклапаціца аб стварэнні ў Клецку, запраўднай культурнай установы, як напр. Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Жыхар.

Культурна-асветная праца ў Радашкавічах.

Гуртка Б. І. Г. і К. у Радашкавічах інтэнсіўна пачынае вясіці культурна-асветную працу. Побач з чытальніяй і бібліятэкай завязываецца сэкція тэатральная. Лішнім было бы даводзіць: чым з'яўляецца ў жыцці драмадзяўства сцэна. Гэта — катэдра вышэйшай навукі выхаваўчай; гэта дарога, якая вядзе менш съведамых адзінак нашага грамадзянства да пекнасці ўсяго роднага і запшэплівае ў глыбі душы любоў да Краю і свайго Народу. Чым болш працы на гэтым полі — тым шыбчай узрастаста будзе зярнё нашага адраджэння. Зразумелі гэта праўдай, сыны Бацькаўшчыны ў Радашкавічах і працу сваю для роднай сцэны ахвотна захвяравалі. Паміж іншымі ахвяраваў працу п. Шчупак (псэўдонім паэты) сіла пэўная і вялікая.

І вось у нядзельку 27.II с.г. адбылася тут вечарына-спектакль. Згуляна: „Чорт і баба“ і „Мікітаў лапаць“. Згулялі вельмі добра, а нат' пахвалына. Ролю „Мікіты“ згуляў п. Шчупак (Язэп Сайк) вельмі добра, памастацку як толькі можа выканаць добры артыста-прафесіянал. Ролю „Зоські“ згуляла п. В. Цывірко вельмі добра, натуральна і бяз шаржы. Сіла гэта, гаворачы ўсестраньне, многа абяцае ў будучыне. На жаль ня маём мы ў Заходнім Беларусі добрага тэатру, які мог бы ўсе лепшыя сілы выкарыстаць для сцэнічнага мастацтва ў поўным значэнні гэтага слова.

Аднак можам пахваліцца тым, што ў Народзе нашым ёсьць паміж моладзі так многа здольных людзей. На жаль гінучы яны з прычын ад нас незалежных... Роль „Суседкі“ зусім добра згуляла п. Ніна (прозвішча няведаю). Любіць, відаць, сцэну і аддаецца яе „ніласкам“ як: грим і г. д. Но трэба ведаць, што ня кожная прыгожая дзяячына захоча быць на сцэне: старой бабай, у благіх вонратках і г. д.

П. п. Смалонская і „Саўка“ так сама прыгожа вывягала са сваіх роляў. Наагуль гулялі ўсе добра. Былі (надта мала) слабейшыя мейсці дзе адчуваўся недастача рэжысёры. Зусім было бы добра, каб багацей крыху выглядала сцэна: двор і ваколіца. Ну—гэта матэр'яльная справа...

З радасцій закончу, што тутэйшае грамадзянства ахвотна ідзе ў Беларускі тэатр. Гэта першае і найважнейшае. Як можна, треба старацца зрабіць даступным тэатр для бяднейшай моладзі. Менш зыску—больш асьветы! Добра бы яшчэ было, каб пажарная аркестра дутай музыкі (якая іграла на вечарыне) умела іграць Лявоніху. Гэта такая простая музыка, а адначасна так дарагая для Беларуса. Ці-ж бы гэта магло быць немагчымым? Ці-ж бы ў гэтым маглі быць цені „палітычныя“?... Да не! А можа аркестра і здабудзеца на „адвагу“? Прасіў бы вельмі...

На канчатак злажу пажаданыне вялікшага развіцця працы культурна-асветнай у Радашкавічах.

Няхай жыве Беларускі Тэатр!
Абсэрватар.

Рэзультаты конкурсу.

Рэдакцыя „Сял. Нівы“ гэтым абвяшчае, што на конкурс на карэспандэнцыі на тэмы: 1) „Цяжкое жыццё беларускага сёляніна“ і 2) „Жыццё польскага асадніка“ было прыслана 7 карэспандэнцыяў: 4 на першую і 3 на другую тэму.

За карэспандэнцыю на першую тэму нагароду атрымаў Зыдор Зарак (Глядзі № 6 Сял. Нівы), за карэспандэнцыю на другую тэму нагароду атрымаў Жагель (Глядзі № 5 „Сял. Нівы“). Аўтараў, якія нагароды атрымалі, просям падаць у Рэдакцыю адрэсы і налісаць ці нагароду выслаць кніжкамі, ці грашмі.

Рэдакцыя.

НАШАЯ ПОШТА.

Усіх падпішчыкаў, што атрымоўваюць газету з п. І ѿ просьбі прыслыць **дакладны адрэс**.

Я. Лукяновіч: Газету вышлем. Жонка, што хоча знайсці, швагру ў Ракеi, няхай пашле паданыне ў Варшаву да Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Адтуль адкажуць ей як знайсці яго. Аб амэрыканскай справе напішце ясьней.

Я.-ку Сумнаму: Думкі Вашых вершы добраяя, але склад мае недастачы. Кожны верш мусіць быць добра вымераны, усё роўна як музичны твор. Гэтым ён рожніца і мае большую вартасць за прозу.

Х. Смалею: Вашы вершы крыху ня вытрыманы, хоць добрыя па зьместу.

Ярмачэнку: Матэр'ял атрымалі, разгледзім. Лепш пажадана, каб Вы перакладалі сцэнічныя творы, адпаведныя для вясковай сцэны.

М. Б-ко: Пішыце аб фактах больш падрабязна, будзем друкаваць.

Ю. Ломцю: Ваш ліст напісаны вельмі ня выразна, пішице лепей.

Качуку Як.: Друкі паслалі.

М. С.: Карапспандэнцыю атрымалі, надрукуюць.

А. П. з Цяцерак: Карапспандэнцыю атрымалі, памагчымасці надрукуюць.

Санураку: Ліст 7 і 8-мы дасталі памагчымасці надрукуюць.

М. Амельяшку: Вашыя вершы добрыя па зьместу, але ня вытрыманы. Трэба пісаць або паводле націску, або паводле роўнага ліку складаюць. Чытайце больш вершы такіх паэтаў як Я. Купала, Я. Колас і інш.

Яз. Крэнцу, Шупенку Ів. — пробны нумар пасылаем.

Гушчы, Казлоўскому, Кожычу, Гізуну, А. Клаусуцу, Ал. Антановічу, Кунавічу Я., Махмізе Ів. і інш. — газету пасылаем.

Дасталі ад:

А. В. 4 зл. Ойрыховіча Сяргея, Бондарэнкі В., Сяліцкага Уладыслава. Маркевіча Андрэя — па 2 зл.

Саўкі Івана, Каліноўскага В., Марціновіча А., Вярэзіна Б., Шумскага А. — па 1 зл.

Куток съмеху